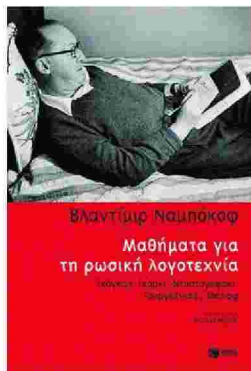

ΕΚΤΑΚΤΩΣ

Πού πάσχει το «Εγκλημα και τιμωρία»;

ΒΛΑΝΤΙΜΙΡ ΝΑΜΠΟΚΟΦ
Μαθήματα για τη ρωσική
λογοτεχνία
μτφρ. Ανδρέας Παππάς
εκδ. Πατάκη, 2020

Απόσπασμα από το κεφάλαιο «Φιοντορ Ντοστογιέφσκι»: Επειδή ακριβώς μπορούσε να κρατάει αμείωτο το ενδιαφέρον του αναγνώστη με κάθε είδους απρόοπτα και με υπαινιγμούς, ο Ντοστογιέφσκι ήταν από τους αγαπημένους συγγραφείς μαθητών και μαθητριών της Ρωσίας, μαζί με τον Φένιμορ Κούπερ, τον Ουγκώ, τον Ντίκενς, τον Τουργκένιεφ. Ήμουν δώδεκα ετών όταν, πριν από περίπου σαράντα πέντε χρόνια, διάβασα για πρώτη φορά το «Εγκλημα και τιμωρία» και θεώρησα πως είναι ένα συναρπαστικό βιβλίο. Το ξαναδιάβασα όταν ήμουν δεκαεννέα ετών, όταν στη Ρωσία μαινόταν ο εμφύλιος πόλεμος, και το βρήκα φλύαρο, αφόρητα συναισθηματικό, κακογραμμένο. Το διάβασα για τρίτη φορά όταν ήμουν είκοσι οκτώ ετών (...) αλλά και ξανά, αργότερα. (...) Ωστόσο, μόνο πολύ πρόσφατα συνειδητοποίησα ποιο είναι το κύριο μειονέκτημα αυτού του βιβλίου.

Κατά τη γνώμη μου, η ρωγμή που κάνει το όλο οικοδόμημα να καταρρέει από ηθική άποψη βρίσκεται στο σημείο εκείνο όπου ο δολοφόνος Ρασκόλνικοφ «ανακαλύπτει» την Καινή Διαθήκη, χάρις στη Σόνια, η οποία του διαβάζει για τον Ιησού και την ανάσταση του Λαζάρου. Μέχρι εκεί κανένα πρόβλημα. Ομως, ακολουθεί μια φράση που τη θεωρώ από τις πιο ανόητες που έχω διαβάσει ποτέ: «Το κερί ήταν έτοιμο να σβήσει μόλις που φώτιζε πλέον το φτωχικό δωμάτιο όπου ο δολοφόνος και η πόρνη διάβαζαν μαζί το αιώνιο βιβλίο». Ο δολοφόνος, η πόρνη και το «αιώνιο βιβλίο». Τι τρίγωνο κι αυτό!